

Hölgyeim és Uraim!

Buczko György és Záborszky Gábor „Küldjük a frigyládát” címet viselő kiállítása, installációja jó ideje készül. Legalább is az idea nem ma fogalmazódott meg. Két, látszólag távoli területen – szobrászat, üvegszobrászat, illetve festészet, grafika, papírművészet – mozgó művész közös installációja már önmagában is különleges. Korábban is volt már közös kiállításuk, nem is egy. A Fészek Galériában 1994-ben, majd ugyancsak ott a hatvanadik születésnapjukon 2010-ben. Mindkettőt nekem volt szerencsém bevezetni, lévén, hogy egy esztendőben születtünk. Ez a mostani kiállítás is jubileuminak, 70. születésnap, készült volna, szintén a Fészekben, ha a járvány nem akadályozta volna meg bemutatását. Így egy esztendővel később, most már a Fugában, úgy tűnik, még ideálisabb helyszínt, a közös installációt felerősítő teret sikerült találni. A Janáky-terem sötét falai, kváderkő jellegű felülete olyan, mintha sírkamrában, régészeti feltáráson lennénk. Sőt ezen is túlmenve, magában az óriásira növelt frigyláda belsőjében vagyunk. A frigyládáról a vallási hagyományok miatt mindent tudunk, és ugyanakkor semmit sem, ezért aztán szabadon kezelhették ezt a titokzatos belső teret. A művészettörténet számos frigyláda ábrázolást ismer, de a ládát belülről nem szokták ábrázolni.

A tér központi helyén nagy asztal, amelyen Mózes tízparancsolatának betűi – lehullva a két kőtábláról, összetörve és keveredve egymással –, találtattak meg (Buczko György).

Felettük lebeg nagy felhőkként a manna, az ég kenyere, a sivatagi vándorút tápláléka, öntött papírból, Záborszky Gábor keze alól került ki ebben az idézetben.

Mögöttük táborilag összeeszkábált virágtartón tizenkét cserépben sorakoznak az elszáradt vesszők, melyek közül Áron vesszeje fog kizöldülni az isteni akaratra, Áron kiválasztottságát jelezve.

A sírkamra falait megint csak a betű töredékei borítják, hol Záborszky papírképein villannak fel a jelképes aranybetűk táblaképekbe foglalva, hol pedig Buczkó súlyos vasasztalán hevernek olvashatatlaná töredezzve, mégis titkos, megfejtésre váró üzenetként.

A terem-láda rövidebb oldalán Záborszky nagyméretű, összenyomott papírtekerce, belsejében talán a mindent feloldó írással.

Bár a Buczkó-Záborszky kettősnek ez már a harmadik közös kiállítása, az még nem történt meg eddig, hogy közös installációt, együttes művet hoztak volna létre. Itt ez a két eltérő anyagban és szellemben működő alkotó egyesítette energiáit, és ideáit, és egyszeri és egyedi közös munkát hoztak létre.

A bejáratnál felirat:

„A Biblia szerint a frigylárában őrizték
az egy vagy két kőtáblát, melyekre
a Tízparancsolat volt felírva,
emlékeztetőül mannát és
Áron kivirágzott vesszejét
tették bele.”

A mű címe is utalás, Küldjük a frigylárát, Ady Endre bús és forradalmi verse a *Küldöm a frigy-lárát*, az elköteleződés, a szövetség jelképére utal. Ezt az ideát jeleníti meg a két, hetvenedik évét már betöltött művész.

Amint lehetőségük van, nézzék meg személyesen is ezt a kiállítást, mert az a térélmény, amit a kvázi frigyláda belső létrehoz, nem helyettesíthető semmivel.

A kiállítást azért megnyitom.